

PIETER ALEWIJNSZOOM DE VOIS [DEN HAAG]
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (IN HET LEGER | [EEKLO])
[SEPTEMBER 1645]
4121

Antwoord op een verloren gegane brief van Huygens.

Samenvatting: De Vois komt terug op zijn eerdere verzoek om een aanbevelingsbrief voor zijn zwager, in verband met de organistenplaats van de Hooglandse Kerk te Leiden. Hij heeft vernomen dat Helmbreker een blinde leerling heeft voorgedragen. Hij heeft de hoop nog niet opgegeven, dat zijn zwager alsnog de functie zal krijgen. Hij raadt Huygens af Beer voor deze functie aan te bevelen, omdat deze niet gewend is zo vaak te spelen als de functie vereist.

Over een antwoord van Huygens is niets bekend.

Datering: De brief mist plaats- en datumaanduiding, maar kan op basis van het inhoudelijk verband met De Vois' brief van 16 augustus 1645 (**4080**) worden gedateerd op september 1645.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (enkelvel, 20x31cm, a | b; apograaf: niet Steven van Eyck).

Vroegere uitgave: Worp 4, nr. 4121, pp. 210-211: volledig.

Namen: Gottschalck Beer; Steven van Eyck; Cornelis Janszoon Helmbreker; Karel I; Eustachius Parisius;

Plaatsen: Engeland; Haarlem; Leiden; Hooglandse kerk (Leiden).

Glossarium: organist (organist); orgel (orgel).

Transcriptie

Aen Menheer

Menheer van Sulichem, Heer van Munckelant,

in't leger.

Hebbende, Goetgunstige heer ende vrint Mijnheer van Sulichem, UE. schrivens wel ontfangen. Soude UE. aler antwoord geschreven hebbe, maer cors verstaen datter een seeker weeskint tot Leijden, blind sijnde, hem heeft laten hooren op 't orgel, die drie jaer bij Helmbreecker, organist van Harelem, geleert heeft ende noch bij is soodat Helmbreker met hem bij de Heeren heeft geweest, ende nae alle aperensij hem belooft heeft bequaem te maken om het orgel te bedienen, sulckx dat sij soecken van die costen ontslagen te weesen, gelick men wel dencken can, want hij cost de Heeren wel 4 hondert gulden 's jaers, ende sullen hem voor een kleijn tractement cunnen aennemen.

Soo wij dit eerst geweeten hadden, souden Menheer niet moijlick gevallen hebben om een brief van recommandasij, maer omdat wij van die ockacij niet en wisten ende mijn swager van heele goede aparencij was, soo gebruijckten wij al de middel die wij costen. Wij hopen noch, want de Heeren slaen ons niet off, maer seggen daer wort noch niet offgedaen, soodat wij verwachten moeten hoe't wwt vallen sal. Maer aengaende dat Menheer die dienst voor Monsieur de Beer soude willen versoecken, soo soude men bij manier van spreken van ¹een wilden beer een tammen eesel moeten maken, want in 't plaes dat hij omtrent eens ter maent voor de Coning van Engelant placht te spelen soude hij hier Sonnendaechx negen mael moeten spelen behalven de predecatie die in de weeck comen ende het ²ordinaris avontspelen, soodat ick het met recht eselswerck noem. Ende dat om een tractement van zeshondert gulden 's jaers, en men seijt noch datter de weduwe noch iets aff

---

¹ <een een>.

² <ordaris>.

trecken sal, sulckx dat het mijn swager noch krech, souder een heelen dach bij moeten gaen leeren, ³off 't en sou niet veel weesen.

Hiermede blijve uwen otmoedigen dienaer ende bedancke Mijnheer van sijn goede genegentheijt,

uit den naem van Pieter Alewijnsen de Voijs, organist.

Vertaling

Aan de heer van Zuilichem en Monnikenland,

in het leger.

Ik heb, goede heer en vriend mijnheer van Zuilichem, uw ⁴brief in goede orde ontvangen. Ik zou u eerder hebben teruggeschreven, als ik eerder had geweten dat een zeker blind ⁵weeskind uit Leiden heeft voorgespeeld op het orgel, dat drie jaar les heeft gehad bij [Cornelis Janszoon] Helmbreker, organist van Haarlem, en nog steeds bij hem les heeft, zodat Helmbreker met hem bij de heren burgemeesters is geweest en hem naar het schijnt heeft beloofd om hem op te leiden om het orgel te bespelen, omdat de heren het liefst geen ⁶kosten hebben. Dit kan men zich wel indenken, want [normaal] kost ⁷hij de heren vierhonderd gulden per jaar, en [nu] zullen ze hem voor een kleine bezoldiging kunnen aannemen.

Als wij dit op voorhand hadden geweten, zouden wij u niet hebben lastig gevallen om een aanbevelingsbrief, maar omdat wij er niet van wisten en mijn ⁸schoonzoon een hele goede kandidaat was, wendden wij alle middelen aan die wij hadden. Wij hebben nog hoop, want de heren wijzen ons niet af, maar zeggen dat er nog geen beslissing wordt genomen, zodat wij moeten afwachten hoe het zal uitpakken. Maar wat betreft dat u de heer [Gottschalck] Beer voor deze positie zou willen voordragen: dan zou men bij wijze van spreken van een wilde beer een tamme ezel moeten maken, want in plaats van eens per maand voor de koning van ⁹Engeland te spelen, zou hij hier op de zondag negen maal moeten spelen, daarbij nog de diensten door de week en het gewone orgelspel 's avonds, zodat ik het met recht ezelswerk mag noemen. En dat met een bezoldiging van zeshonderd gulden per jaar, en men zegt dat de ¹⁰weduwe daar nog een deel van krijgt, zodat, mocht mijn schoonzoon het krijgen, hij toch een hele dag erbij zou moeten lesgeven, anders zou het niet genoeg zijn.

Hiermee blijf ik uw nederige dienaar en dank ik u voor uw goedgunstigheid

uit naam van Pieter Alewijnszoon de Vois, organist.

---

³. <aff>.

⁴ Huygens aan de Vois, rond 1 september 1645 (verloren).

⁵. De formulering lijkt erop te wijzen dat het weeskind is aangenomen en dan zou het om Eustachius Parisius moeten gaan, die van 1645 tot 1678 organist van de Hooglandse Kerk in Leiden was.

⁶. Voor het weeskind.

⁷. Het weeskind.

⁸. Steven van Eyck.

⁹. Karel I.

¹⁰. Cornelia van Liesveld, de weduwe van de vorige organist, Hermanus Piso, die van 1624 tot 1645 organist van de Hooglandse Kerk was.
